

Povinná vojenská služba, armáda a společnost v českých zemích Historie – současnost – budoucnost?

vědecká konference Vojenského historického ústavu Praha

20.–21. červen 2023

Armádní muzeum Žižkov, U Památníku 2, Praha 3

Program

Úterý 20. června 2023

9.15 zahájení

9.30–10.45 První blok – 19. století.

Moderuje: Mgr. Tomáš Kykal

- ▶ PhDr. Vojtěch Kessler, Ph.D. – Mgr. Josef Šrámek, Ph.D.
Chybami se člověk učí? Povinná vojenská služba v Prusku jako vzor rakousko-uherské armády
- ▶ doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
Český jazyk v armádě habsburské monarchie
- ▶ Mgr. Lukáš Perutka Ph.D.
Česká účast v rakouském dobrovolnickém sboru v Mexiku a možnosti jejího zkoumání

Diskuse

10.45–11.00 přestávka na kávu

11.00–12.15 Druhý blok – První republika I

Moderuje: Mgr. Petr Matějček

- ▶ PhDr. Marek Krejčí, Ph.D.
Fučík kontra Šýkora. K meziválečným diskusím o miliční soustavě československé armády
- ▶ PhDr. Karel Straka, Ph.D.
Branná povinnost v Československu (1918–1939) jako téma souladu i střetávání zájmů obrany státu a politických hledisek
- ▶ Mgr. Bc. Tomáš Řepa, Ph.D.
Délka prezenční vojenské služby během meziválečného období – politická a legislativní rozhodnutí ohledně obranyschopnosti země

Diskuse

12.15–13.00 přestávka na oběd

13.00–14.15 Třetí blok – První republika II

Moderuje: doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.

- ▶ Mgr. David Hubený, Ph.D.
První odvody do československé armády na Podkarpatské Rusi v roce 1920
- ▶ Mgr. Petr Bjaček
Vojáci a čerti. Zvyky a pověry rusínských vojáků v reflexi výchovného důstojníka Josefa Tichého
- ▶ PhDr. Jiří Novotný
Československá brannost a týdeník Aktualita (1937–1938)

Diskuse

14.15–14.30 přestávka na kávu

14.30–16.00 Čtvrtý blok – Po II. světové válce
Moderuje: PhDr. Daniel Povolný, Ph.D.

- ▶ PhDr. Jaroslav Láník, CSc.
Vývoj vojenských kateder vysokých škol v letech 1951–1960
- ▶ doc. PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.
Vysoká v zeleném aneb Nad pamětí a dějinami každodennosti vojenských kateder civilních vysokých škol a základní vojenské služby vysokoškoláků v předlistopadovém Československu
- ▶ Mgr. Michal Cáp
Zväzarm ako nástroj predvojenskej brannej prípravy v rokoch 1951–1956
- ▶ PhDr. Prokop Tomek, Ph.D.
Vojáci – občané. Postoje a konflikty vojaků základní služby v mezních situacích státu a společnosti

Diskuse

16.00–16.15 přestávka na kávu

16.15–17.45 promítání ukázek filmů s tematikou povinné vojenské služby ze sbírek VHÚ Praha (kinosál muzea)

Středa 21. června 2023

9.30–10.20 Pátý blok – Vnitřní život v armádě
Moderuje: Mgr. Tomáš Jakl

- ▶ Mgr. Tomáš Kykal – Mgr. Marek Fišer
Reflexe povinné vojenské služby na stránkách památníků z vojny
- ▶ Mgr. Václav Šipla
„Zpívá se: ‚Vojna, vojna, vojna veselá!‘ Nemohu říci, že bych prožíval doby strávené na vojně nějak zvlášť ve smutné náladě.“ Příspěvek k dějinám každodennosti v rakousko-uherské armádě na přelomu 19. a 20. století

Diskuse

10.20–10.35 přestávka na kávu

10.35–11.25 Šestý blok – Na prahu změn
Moderuje: PhDr. Jiří Rajlich, Ph.D.

- ▶ Dr. Pavel Minařík, CSc.
Zkrácení základní vojenské služby a civilní služba na počátku devadesátých let
- ▶ PhDr. Petr Janoušek, Ph.D.
Koncept základní vojenské služby v konfliktech po konci studené války

Diskuse

11.25–11.40 přestávka na kávu

11.40–12.30 Sedmý blok – Reflexe minulosti
Moderuje: Mgr. David Pazdera

- ▶ Mgr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.
Vojenský re-enactment jako surogátní vojenská služba: případ jednotek estonských Waffen-SS
- ▶ Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.
Služba vlasti jako zdroj národní identity: Identifikace, dokumentace a prezentace historických pramenů k institutu povinné vojenské služby v českých zemích (1868–2004)

Diskuse

12.30–12.50 Perspektivy?
Moderuje: PhDr. Jaroslav Láník, CSc.

- ▶ Mgr. Daniel Koštoval
Chyběla povinná vojenská služba? Jaké má šance do budoucna?

Diskuse, shrnutí a závěr konference

Komentovaná prohlídka vybraných částí Armádního muzea Žižkov pro zájemce

Vzhledem k omezené kapacitě jednacího sálu žádáme zájemce o účast na konferenci, aby se předem registrovali na adrese: vhuhav@seznam.cz.

Možnost občerstvení se nabízí v **Café Kupka** v Armádním muzeu Žižkov (3. patro).

**VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA**